6

Reserveret Postvæsenet

DECEMBER

- 1. december: Forsikringsmatematisk Kollokvium, fremlæggelse af specialer, Forsikringsmatematisk Laboratorium,
- 8. december: Prof. Yakov Nikitin, (University of Sct. Petersburg, Rusland): Chernoff efficiency and local optimality of linear rank statistics.
- 8. december: Krzysztof Stroinski, (University of Western Ontario, Canada): Probability of ruin at claim instances.
- december: Angela van Heerwaarden, (Nederlandse Reassurantie Groep nv): Risk orderings and mixtures of distributions.
 KUFL, kl. 15.15

JANUAR

4. januar: Ørnulf Borgan, (Matematisk Institutt, Oslo Universitet): Estimering av relativ overlevelse i Cox's regresjons-modell basert på "nested case-control" studier.

SFE, kl. 15.15

FEBRUAR

23. februar: Generalforsamling i DSTS. DSTS, kl. 19.15 præcis.

MEDDELELSER

Dansk Selskab for Teoretisk Statistik

17. årgang nr. 10

december 1992

GENERALFORSAMLING I DSTS

TIRSDAG DEN 23. FEBRUAR 1992 KL. 19.15 PRÆCIS I AUDITORIUM X PÅ H.C. ØRSTED INSTITUTET

afholder Selskabet sin ordinære generalforsamling. Efter generalforsamlingen er der foredrag. Titel og resumé følger i næste nummer af "MEDDELELSER".

NYT & NAVNE

Dansk Selskab for Teoretisk Statistik har genudpeget Ole Barndorff-Nielsen som medlem af Nationalkomitéen for matematik for perioden november 1992 - november 1996.

3

Dette er det sidste nummer af "MEDDELELSER" i 1992, så alle ønskes en rigtig

GLÆDELIG JUL

og et

FESTLIGT NYTAR

Som omtalt i sidste nummer udkommer "MEDDELELSER" ikke i januar måned på grund af omlægning af bladudsendelsen.

Helle Holst

BEMÆRK at næste nummer af "MEDDELELSER" først udkommer i begyndelsen af februar. Bidrag til dette nummer skal være redaktøren i hænde senest fredag den 22. januar 1992. Bidrag bedes sendt til:

Meddelelser, v/Helle Holst IMSOR, BYGNING 321 DTH 2800 Lyngby

eller med e-mail til: hh@imsor.dth.dk

Samme adresse bedes benyttet ved Indmeldelse i DSTS og ved adresseændring.

Trykt på IMSOR

Ansvarshavende Helle Holst

Statistisk Forskningsenhed

SEMINAR I ANVENDT STATISTIK

Seminarerne afholdes kl. kl. 15.15 i lokale 21.1.25a, Panum Instituttet, Blegdamsvej 3. (Indgangen Nørre Allé 20 ved Tandlægehøjskolen kan også benyttes).

Der serveres te i Statistisk Forskningsenhed på gangarealet 33.4.11 kl. 14.45.

Mandag den 4. januar 1993

Ørnulf Borgan, Matematisk Institutt, Universitetet i Oslo.

Titel:

ESTIMERING AV RELATIV OVERLEVELSE I COX'S REGRESJONS-MODELL BASERT PÅ "NESTED CASE-CONTROL" STUDIER.

Resumé:

I Cox regresjon sammenlignes kovariatverdien til hvert individ som får en bestemt sykdom ("case") med kovariatverdiene til alle individene som er under risiko på det tidspunktet personen blir syk. I store epidemiologiske kohortstudier av sjeldene sykdommer krever Cox regresjon derfor at en samler inn informasjon om kovariatverdiene for alle individene i kohorten selv om bare en liten brøkel av disse faktisk blir syke. Nested case-control sampling, hvor hvert sykdomstilfelle sammenlignes med et (lite) utvalg av kontroller fra risikomengden, kan derfor medføre en stor innsparing i de ressursene som kreves for å gjennomføre en studie med bare et lite tap av effisiens. En svakhet med slike studier har så langt vært mangelen av en metode til å sammenligne insidensen i studiepopulasjonen med en "standardpopulasjon". I foredraget vil jeg imidlertid presentere en metode som overkomemr denne svakheten. Metoden vil bli illustrert ved et datamateriale om sammenhengen mellom arsenikk-eksponering og lungekreft.

LUNDS UNIVERSITET och LUNDS TEKNISKA HÖGSKOLA Institutionen för matematisk statistik

4

15:e NORDISKA KONFERENSEN I MATEMATISK STATESTIK

Sverige kommer att stå som värd för den 15:e Nordiska konferensen i matematisk statistik - den är planerad att äga rum i Lund 15 - 19 augusti 1994. Svenska statistikersamfundet har utsett en programkommitté, bestående av Bo Ranneby (Umeå), Olle Nerman (Göteborg), Daniel Thorburn (Stockholm) och Georg Lindgren (Lund). För de lokala arrangemangen kommer Jan Lanke, Lena Zetterqvist och Georg Lindgren att svara.

Vi (dvs ovanstående) har tänkt att utformningen skall följa tidigare konferenser med två huvudserier av föredrag, några specialföredrag, några specialföredrag samt ett antal gruppesessioner. Programkommitén tar gära emot förslag till ämnen och goda föreläsare, både nordiska och utomnordiska, samt gruppesessionsämnen och gärna namn på organisatörer.

Vi kommer att samla ideerna vid Svenska statistikersamfundets möte i Göteborg, 2-3 november, och programkomittén är tacksam för förslag i veckan innan.

Adresser:

- Olle Nerman Matematisk statistik, CTH S-412 96 GÖTEBORG
- Bo Ranneby
 Inst för skogstaxering, Sveriges lantbruksuniversitet
 S-901 83 UMEÅ
- Daniel Thorburn
 Statistiska institutionen, Stockholms universitet
 S-106 91 STOCKHOLM
- Georg Lindgren
 Matematisk statistik, Lunds universitet
 Box 118
 S-221 00 LUND

P.S.

Redaktøren af "MEDDELELSER" har desværre først modtaget denne skrivelse til trykning i november måned.

StatUnit

Turbo Pascal unit til statistisk analyse

Release 2

Tue Tjur Institut for Matematisk Statistik Københavns Universitet

StatUnit (se "Meddelelser" fra marts 92) har udviklet sig. Selve kernen er efterhånden udførligt gennemprøvet, så de værste begynderfejl skulle være udryddet. Desuden er StatUnit lettere forbedret på visse punkter. For eksempel kan mange procedurer nu kaldes med et argument, der indeholder navne på flere vektorer som skal behandles ens. Et par simple procedurer til hurtig lagring og genindlæsning af data i et internt binært filformat er tilføjet.

StatUnit er endvidere blevet suppleret med et antal hjælpeunits. Lineære normalfordelingsmodeller (mindste kvadraters metode, inklusive det vægtede tilfælde) samt generaliserede lineære modeller og brugerdefinerede modeller (hvor likelihood m.v. specificeres) er stadig indbyggede i selve StatUnit. Hertil er nu kommet følgende units, der udvider klassen af analyserbare modeller:

ANOVA.PAS indeholder procedurer til variansanalyse i ortogonale designs, herunder klassiske "balancerede" varianskomponent- eller flerstrata-modeller.

NEGBIN.PAS indeholder procedurer til analyse af log-lineære modeller med negativt binomialfordelte responser. Disse modeller er meget anvendelige i situationer, hvor den naturlige log-lineære Poisson model ikke kan bruges på grund af overspredning, og responserne er små antal, som ikke gør det forsvarligt at approksimere med en (vægtet) lineær normalfordelingsmodel for logaritmerne.

COXUNIT. PAS indeholder en procedure til estimation i Cox's proportional hazards model. Baggrundsvariable kan specificeres på sædvanlig måde ved en modelformel med faktorer, kovariater, vekselvirkninger osv. Proceduren er kun til det simpleste tilfælde hvor kovariaterne ikke er tidsafhængige, og "ties" ignoreres.

FASTCOX. PAS er en variant af COXUNIT. PAS. FASTCOX kan benyttes i situationer, hvor der er plads til lagring af hele designmatricen i RAM'en. Herved forøges hastigheden en del.

MCUNIT.PAS indeholder procedurer til estimation i McCullaghs model for responser på en endelig, ordnet skala. I tilfælde af binære responser er disse modeller sammenfaldende med de klassiske logit / probit ... -lineære modeller. Princippet er, at den ordnede respons tænkes fremkommet ved almindelig interval-gruppering af en ikke-observeret kontinuert respons, hvor modellen for den kontinuerte respons er en sædvanlig

5

6

lineær positionsparametermodel. MCUNIT. PAS kan håndtere vilkårlige underliggende fordelingstyper for den kontinuerte respons, og har desuden specielle procedurer til de tre vigtigste:

Den logistiske fordeling (logit-lineære modeller)

Den normale fordeling (probit-lineære modeller)

Gompertz fordelingen ("complementary log-log"-lineære modeller, bl.a. til analyse af grupperede overlevelsesdata)

POSSCALE.PAS indeholder en procedure til estimation i lineære modeller af typen

$$y_i = \beta_1 x_{i1} + \dots + \beta_k x_{ik} + \sigma u_i$$

hvor de "normerede fejl" u_i er uafhængige identiske observationer fra en vilkårlig kendt "normeret fejlfordeling". Denne unit var også tilgængelig under version 1, se manualen.

Ud over disse specialiserede units findes

OURUNIT.PAS, som indeholder diverse hjælpeprocedurer, blandt andet følgende:

TwoWayTable og ThreeWayTable udskriver antalstabeller, givet ved faktorer.

Plot (forudsætter VGA skærm og evt. LaserJet printer) producerer punkt- eller linie plots, med mulighed for valg af farve/symboltype, flere plots på samme figur etc.

VarHistogram (forudsætter VGA skærm og evt. LaserJet printer) tegner histogram for en variabel, evt. "parallelle" histogrammer svarende til opdeling efter en faktor.

Tabulate optæller units eller summerer en variabel efter grupperingen bestemt ved et (vilkåligt) antal faktorer.

 $\label{pearsonChiSquare, som kaldes efter FitLogLinear , udfører Pearson's goodness-of-fit test.$

WilcoxonTwoSampleTest gør hvad navnet antyder.

Bartlett udfører Bartlett's test efter grupperingen givet ved en faktor. Alle units er dokumenterede ved kommentarer i deres interface afsnit. Desuden er StatUnit suppleret med mange instruktive eksempler.

StatUnit har været benyttet på kurset Statistik 2C (anvendt statistik) ved Københavns Universitet, Naturvidenskab, i snart et år. Ved dette kursus har tidligere SAS og GENSTAT været anvendt. StatUnit synes at være fuldt konkurrencedygtig hvad angår tidsforbrug og pladsanvendelse på en PC'er. Desuden er syntaksen meget lettere at gå til, hvis man i forvejen behersker Pascal, og fleksibiliteten hvad angår ikke-standard problemstillinger er langt større. De nødvendige filer fylder ikke meget på harddisken, og manualen er overskuelig (73 sider).

StatUnit er en Turbo Pascal unit, som forudsætter Turbo Pascal version 5.0 eller senere. Kravene til RAM er store — det er ofte nødvendigt at benytte "command line compileren" TPC. EXE, og store residente programmer (f.eks. til netværk) kan give problemer. StatUnit release 2 er nedad kompatibel med release 1.

Da StatUnit stadig er under udvikling, kan diskette og manual fortsat fås uden beregning ved henvendelse til forfatteren, tlf. 35 32 07 74.

Forsikringsmatematisk Laboratorium KØBENHAVNS UNIVERSITET UNIVERSITETSPARKEN 5 DK-2100 KØBENHAVN Ø.

TELEFON: 35 32 07 90 TELEFAX: 35 32 07 04

FORSIKRINGSMATEMATISK KOLLOKVIUM

Fremlæggelse af specialer i ikke-parametrisk estimation af intensiteter og tætheder v.h.a. kerneudglatning Tirsdag 1.12 kl. 15.15 i aud. 8, HCØ-instituttet

Fire aktuarstuderende har netop afsluttet eller er ved at afslutte speciale under ovenstående hovedtema. Ved dette kollokvium præsenteres de opnåede resultater.

- 15¹⁵ 15²⁵ Jens Perch Nielsen. Indledende bemærkninger
- 15²⁵ 15⁵⁰ Steen Ragn Andersen. Kerneestimation i praksis
- 15⁵⁰ 16¹⁵ Heidi Kowalsczyk.

 Implementering af plug-in metoden
- $16^{15} 16^{25}$ Kaffe- og ølpause.
- 16²⁵ 16⁵⁰ Dorte Ludwig.
 Justering af kerneestimatoren i grænseområder (the edgeproblem).
- 16⁵⁰ 17¹⁵ Henrik Andersen. Krydsvalidering i transformationsmetoden.

.

FORSIKRINGSMATEMATISK KOLLOKVIUM

Foredragsholder: Krzysztof Stroinski, University of Western Unta-

rio. Canada

Titel: Probability of ruin claim instances

Tid: Tirsdag 8. december 1992 kl. 15.15

Sted: Auditorium 8, H.C. Ørsted Institutet

Resume:

As an alternative to the conventional way of calculating ruin probabilities, we present an embedded approach which looks at the reserve immediately following claim instances. Numerical examples will be given

FORSIKRINGSMATEMATISK KOLLOKVIUM

Foredragsholder: Prof. Yakov Nikitin, University of Sct. Peters-

burg, Rusland

Titel: Chernoff efficiency and local optimality of linear

rank statistics

Tid: Tirsdag 8. december 1992 kl. 16.15
Sted: Auditorium 8, H.C. Ørsted Institutet

FORSIKRINGSMATEMATISK KOLLOKVIUM

Foredragsholder: Angela van Heerwaarden, Nederlandse Reassu-

rantie Groep nv, Amsterdam

Titel: Risk orderings and mixtures of distributions

Tid: Tirsdag 15. december 1992 kl. 15.15
Sted: Auditorium 8, H.C. Ørsted Institutet

Resume:

Mixtures of distributions and conditional distributions play a large role in actuarial applications of risk theory. They appear in, e.g., aggregate risk models (individual and collective model), ruin theory and credibility theory. Therefore, applications of ordering of risks (stochastic order, stop-loss order) can be found by investigation of the behavior of ordered distributions under mixing of distributions.

A number of results with their impact on practical models will be given, as well as results for which no practical applications are found yet.

SYMPOSIUM I ANVENDT STATISTIK

København d. 25. - 27. januar 1993

Det 16. Symposium i Anvendt Statistik afholdes 1993 på Handelshøjskolen i København.

Alle interesserede kan deltage.

Symposiet arrangeres af UNI•C, Danmarks EDB-center for forskning og uddannelse, i samarbejde med en organisationskomité, bestående af:

Gorm Gabrielsen; Institut for Teoretisk Statistik, HHK

Agnar Høskuldsson; DIA-M

Susanne Christensen; Institut for Elektroniske Systemer, AUC

Niels Kærgaard; Økonomisk Institut, KU Anders Milhøj; Økonomisk Institut, OU Carsten Ulstrup; Sydjysk Universitetscenter

Helle Holst; IMSOR, DTH

Viggo Høst; Økonomisk Institut, AU

Esben Høg; Institut for Informationsbehandling, HHA Peter Christian Linde; Socialforskningsinstituttet

Jesper Lund; UNI•C

Symposieindlæggene samles i en bog, som foreligger ved symposiets start.

Tilmelding

Deltagere i symposiet bedes tilmelde sig senest mandag d. 18 januar 1993 hos Eva Lisgaard, Kursussekretariatet, UNI-C København, Vermundsgade 5, 2100 København Ø; TIf: 35 82 83 55

Prisen for deltagelse er kr. 650, for studerende kr. 350.

Foruden deltagelse inkluderer prisen symposiebog, frokost tirsdag & onsdag samt symposiemiddagen tirsdag aften.

9

Foreløbigt program

10

Mandag d. 25 januar

12.00 - 13.00:

Indskrivning af deltagere

13:00 - 13.15:

Indledning

13.15 - 15.15:

Økonomiske problemstillinger

Gitte Walin Pedersen* & Morten Helveg Petersen**; Økonomiminsteriet* & EF-kommissionen, DGII**:

De politiske forholds indflydelse på økonomien.

Kamma Laugberg; Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, AUC:

Medborgerskabet i Danmark.

Lars Gårn Hansen; AKF:

Vandforbrugets prisfølsomhed for private husholdninger i Københavns

Kommune.

Anders Holm Larsen; University of Lancaster:

Self selection - the case of transitions data.

Gustav Kristensen; Økonomisk Institut, OU:

Case for anvendelse af den ekspanderede autoregressionskoefficient.

15.15 - 15.45:

Kaffepause

15.45 - 17.45:

Finansiering

Esben Høg, Hans Jørgen Juhl & Jesper Lund; Institut f. Informationsbe-

handling, HHA:

Portfolio choice with GARCH models.

Anders Kjøller & Søren Holm Pedersen; Institut for Teoretisk Statistik,

HHK:

Anvendelse af en ARCH model på UNIBANK data.

Tom Engsted & Carsten Tanggaard"; Institut f. Informationsbehandling

& Erhvervsøkonomisk Institut**, HIIA:

The predictive power of yield spreads for future interest rates.

11

Svend Jakobsen: Institut for Finansiering og Kreditvæsen, HHA:

En statistisk model for konverteringsadfærden i danske realkreditobligationer.

Erland Hejn Nielsen; Erhvervsøkonomisk Institut, HHA:

Alexanders handelsregel på det danske aktiemarked i perioden 1983 til 1990:

En bootstrap analyse.

Tirsdag d. 26. januar

9.00 - 10.30:

Geografi

Jørgen Lauridsen; Økonomisk Institut, OU:

Spatial og spatio-temporær dataanalyse - med henblik på formulering, test og estimation i en model for de kommunale daginstitutionsudgifter for 275 danske

kommuner i årene 1984-1991.

Mogens Dilling Hansen*, Kristian Rask Petersen** & Valdemar Smith***; Institut f. Virksomhedsledelse, AU*, Institut f. Nationaløkonomi, HHA** &

Institut f. Erhvervs og Samfundsforskning, HHA***:

Mobilitetsanalyse af fyringstruede ansatte på en større lokalt dominerende

arbejdsplads.

Hans Bay & Thomas Hagerup; AIM/Nielsen:

RISC. Danmarkskort til segmentering i livsstilsgrupper.

10.30 - 11.00:

<u>Kaffepause</u>

11.00 - 12.30:

Statistisk metode

Svend Kreiner, Torben Lundsvig, Thuan Nguyen & William Scharling;

Danmarks Pædagogiske Institut:

Statistiske modeller for uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

(dobbelt indlæg, ca. 60 min.)

Søren Leth Sørensen' & Gotz Rohwer"; Danmarks Statistik' & Bremen

Universitet":

Test of hypothesis of mobility of among unskilled service and unskilled manual occupations, tested from the IDA database by means of a competing risks

transition rate model.

12.30 - 13.30: <u>Frokost</u>

13.30 - 15.15: <u>Demografi</u>

Lisbeth B. Knudsen; Danmarks Statistik:

Fertilitetsdatabasen i Danmarks Statistik.

Mats Hagnell; Statistiska Institutionen, Lund:

Death rates and real wages: An analysis of Granger causality with post sample data and different forecast horizons.

12

Hans Oluf Hansen; Statistisk Institut, KU:

Stochastic microsimulation of some macro-demographic impacts of HIV and AIDS with specific reference to Uganda.

Asger B. Clausen; GiroBank:

GiroBanks driftsplanlægning - objektopbygget planlægning for alle.

15.15 - 15.45: Kaffepause

15.45 - 17.30; Stikprøver

Sven Berg; Statistiska Institutionen, Lund:

Telephone Interviewing: The effect of substitution within households.

Erling B. Andersen; Statistisk Institut, KU:

Professionel fodboldspiller i udlandet - en succes? Resultater fra en spørgeskemaundersøgelse.

Peter Christian Linde: SFI:

Analyse af vægtede data i antals tabeller.

Morten Jansen', Marcus Schmidt" & Ole Drengsgaard"; Gfk Danmark' & Handelshøiskole Syd":

En kritisk vurdering af spørgemetoder til afdækning af læsevaner.

18.30: Symposiemidddag

Onsdag d. 27. januar

9.00 - 10.30: Tidsserieprocesser

Judith Jacobsen; IMSOR, DTH:

Tidsrækkeanalyse af vandkvalitetsdata.

Susanne Christensen', S Lundbye Christiansen' & P Winkel"; Institut f. Elektroniske systemer, AUC' & Klinisk Kemisk afd.,Rigshospitalet":

An empirical Bayes approach to monitoring individual tumour-marker processes.

processes.

Carsten Tanggaard; Erhvervsøkonomisk Institut, HHA:

Nonparametric smoothing of discount functions.

10.30 - 11.00: Kaffepause

11.00 - 12.30: Diskrete modeller

Eslava Guillermina; Institut f. Elektroniske systemer, AUC:

On detecting clusters using entropy.

Jens Henrik Badsberg; Institut for Elektroniske systemer, AUC:

Headlong backwards elimination by CoCo off edges in graphical models on

contingency tables.

Dorte Kronborg; Institut for Teoretisk Statistik, HHK:

Aggregerede sygelighedsdata analyseret ved brug af den negative binomialfor-

delingsmodel.

12.30 - 13.30: Frokost

13.30 - 15.15: Økonometri

Mohammad Azhar Hussain; Økonomiministeriet:

Sammenligning af forbrugsfunktionerne i de danske økonometriske modeller.

Dan Knudsen; Danmarks Nationalbank:

Estimation af forbrugsfunktionen.

Hans Chr. Kongsted; Økonomisk Institut, KU:

Aggregate export pricing in the Danish manufactoring sector.

14

Lisbeth la Cour; Økonomisk Institut, KU:

To alternative metoder til modellering af den danske Divisa pengeefterspørgsel.

15.15 - 15.45: Kaffepause

Flerdimensionale modeller 15.45 - 17.30:

Morten Binder & Helle Engelund; SFI:

Estimation af "programeffekter" når deltagerudvælgelsen ikke er tilfældig.

Viggo Høst & Lars Muus; Økonomisk Institut, AU:

On jackknife methods in statistical auditing.

Søren Kruse Jacobsen & Peter W. Becker; IMSOR, DTH:

Hvilke N-variate sandsynlighedstætheder er mulige givet de N marginale tætheder?

Jan Kutylowski; Oslo Universitet:

Some methodological aspects of exogenous data using log-linear models.

KALENDER

SFE: Seminar i anvendt statistik

> Afholdes (hvis ikke andet er angivet) i lok. 21.1.25a på Panum Instituttet, Blegdamsvej 3, 2200 København N.

Arrangeres af: Statistisk Forskningsenhed, Københavns Universitet, Panum Instituttet.

KUIMS: Seminar i matematisk statistik og sandsynlighedsregning.

Asholdes (hvis ikke andet er angivet) i aud. X på H.C. Ørsted Institutet,

Universitetsparken 5, 2100 København Ø.

Arrangeres af: Institut for Matematisk Statistik, Københavns Universitet,

H.C. Ørsted Institutet.

DSTS: Aftenmøde.

Asholdes (hvis ikke andet er angivet) i aud. X på H.C. Ørsted Institutet,

Universitetsparken 5, 2100 København Ø

Arrangeres af: Dansk Selskab for Teoretisk Statistik.

KUFL: Forsikringsmatematisk kollokvium.

Afholdes (hvis ikke andet er angivet) i aud. 8, H.C. Ørsted Instituttet,

Universitetsparken 5, 2100 København Ø

Arrangeres af: Forsikringsmatematisk Laboratorium, Københavns

Universitet, H.C. Ørsted Institutet.

ATS: Statistisk kollokvium.

Afholdes (hvis ikke andet er angivet) i lokale H2.28 på Aarhus

Universitet, Ny Munkegade, 8000 Aarhus C

Arrangeres af: Afdeling for Teoretisk Statistik, Matematisk Institut,

Aarhus Universitet.

AMD: Seminar.

> Afholdes (hvis ikke andet er angivet) i lok. E3-209 på Aalborg Universitetscenter, Frederik Bajers Vej 7, 9220 Aalborg Ø Arrangeres af: Afdeling for matematik og datalogi, Institut for

elektroniske systemer, Aalborg Universitetscenter.

KVL: Seminar.

Afholdes (hvis ikke andet er angivet) i Institut for Matematik og Fysik's

bibliotek, R537, Thorvaldsensvei 40, opgang 6, 5. sal.

Arrangeres af: Afdeling for Matematik og Fysik, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

15